

FRANCIJA IN ANGLIJA STA IZDELALI NACRT ZA MIR

Italija naj dobi precejšen kos abesinskega ozemlja

SEN. BORAH JE PRIČEL S KAMPANJO

Postavil je štiri vodilne točke. — Dežela se mora naslanjati na ustavo. Proti Rooseveltu.

WASHINGTON, D. C., 8. decembra. — Senator Wm. E. Borah, ki bo mogoče republikanski predsedniški kandidat, je pričel značilno kampanjo na vzhodu ter postavil štiri vodilne točke proti Rooseveltu.

Borah je v svojem govoru po radio napadal New Deal ter je pozival narod, da se vrne k "amerikanski načini".

Vodilne točke, katere je postavil Borah, so:

1. Oživiljenje programa Theodora Roosevelta.

2. Konec birokratskega nadzorstva.

3. Vrnitev k sistemu svobodnih podjetij in k svobodnemu gospodarstvu.

4. Pripadnje k ustavi. Po Borahovem zatrdilu se je pričel izboljševati gospodarski položaj z dnem, ko je zvezno najvišje sodišče razveljavilo NRA.

"Odločitev najvišjega sodišča," je rekel Borah, "je oživila splošno zaupanje in je vrnila nekaj one svobode v delovanju, brez katere je vsakdo izločen izključen."

Borah je nastopil tudi proti AAA, ter rekel, da je teorija nadpordukcije zločinska sliarija. Trdil je, da je bila že od rimskih časov v vsaki de-presiji nadpordukcija označena za črno ovcu, da je prevzela nase grehe gospodarske politike in jih nesla v divjino dolgov in davkov.

"Oblast, ki določa cene, ki jih mora imeti, da živim, da se oblačim in vzgajam svojo družino," je rekel Borah, "določa smer mojega življenja in omejuje moje zmoglost tako popolnoma, kot bi bil pravi hlapec," je rekel Borah. "Ako gremo v boj v črto, kjer divja bojna vihra, tedaj se borimo za svobodna podjetja, za svobodno gospodarski sistem, za svobodno Ameriko, ki bo prosta vsakega monopolnega nadzorstva, svobodna birokratskega nadzorstva."

ZAPILA VKRADEN PREMOK

CLEVELAND, O., 8. dec. — Winfield Grafton, star 58 let in Elmer Kennelly, star 31 let sta okrajnemu sodniku Adamu priznala, da sta vkradla 400 funtov premoga, da sta se mogla greti.

"Kje pa sta kurila?" ju vpraša sodnik.

"Naglo sva se hotela ogreti," odgovori Grafton. "Nisva ga žgala. Zamenjala sva ga za žganje in pila žganje."

"Petindvajset dolarjev in trideset dni," je rekel sodnik.

NEMČIJA HOČE IMETI "MESTO NA SOLNCU"

General Goering na potovalni kampanji. — Nemčija kupuje bolj orožje kot surovo maslo.

HAMBURG, Nemčija, 8. decembra. — V veliki nazijski kampanji, v kateri so zaposleni vsi nazijski voditelji, je nemški zrakoplovni minister in pruski ministrski predsednik general Hermann Goering imel svoj prvi govor v Hamburgu. Iz njegovega govora je razvidno, da vlada ne mara odkriti svoje bodoče politike.

General Goering je rekel, da mora vladna politika Nemčiji vrniti "mesto na soncu".

"Zavzemamo se za mednarodni sporazum, in prav iz tega razloga smo se oborožili," je rekel.

"So gotovi gluhi tovariši, ki se zbuje le ob mogočnem jeziku topov. Z oborožitvijo smo si zagotovili, da nas bo zopet mogoče slišati v koncertu narodov."

Goering ni prav nič prikrival, da Nemčija uporablja zalogo tujega denarja v prvi vrsti za nakup vojnega materijala.

"Odločiti se moramo, ako porabimo tuj denar za rudo, ali pa za druge stvari," je rekel Goering. "Kupiti bi mogli surovo maslo in bi se odpovedali svoji svobodi, ali pa bi z vno skušali dobiti svobodo in bi se odpovedali surovemu maslu. Odločili smo se za rudo. Nemški narod je dokazal, da je pripravljen na velike žrtve v visoke namene."

Nazijski voditelji hočejo oti v ozkem stiku z narodom. Vsi voditelji, razun kanclerja Hitlerja, so po ulicah nabirali denar za zimsko podporo revežem.

GOVERNERSKI KANDIDAT ZLOČINEC

Bivši governerski kandidat v državi Massachusetts, Nelson B. Clark, je bil pred veliko poroto obdolžen skrivde pri nekem ropu. Za tak zločin bo najbrže obsojen na 20 let ječe.

Porotniki so verjeli izpovedbam štirih mladih roparjev, ki so prišli iz smrtnih celic v Sing Singu v New York, da pričajo proti Clarku.

Vsi štirje so pričali, da je Clark skupno z njimi izdelal načrt za rop v neki trgovini na 5th Ave. v New York. Rop je bil izvršen 18. januarja in pri tem je bil ustreljen policist T. Killion. Clark je izdelal načrte tudi za druge roparske napade ter je z roparji pozneje delil plen.

ZLATA ŽILA V MICHIGANU

Star Indjanec je dobival zlato. — Star zemljevid na brezovi skorji odkril zlato žilo.

VERNON, Mich., 8. dec. — Država Michigan bo najbrže zlata, ki bo pridelovala mnogo zlata. Preiskava zlato žile, ki je bila nedavno odkrita ob reki Shiawassee, je dognala, da vsebuje ruda velik odstotek zlata.

Oboli kraja je bila postavljena močna straža in delavci v treh časovnih predelih spravljajo rudo na površje. Rudo odvažajo v neko topilnico v Detroitu.

Ze pred več desetletji je Indijanez Frank Chickum ob reki Shiawassee našel zlato zalogo. Ta Chippewa Indijanez je zadovoljno in udobno živel v svojem šotoru, je da bi kaj delal. Njegovi sosede so se čudili, od kod prihaja njegovo blagostanje, toda niso preiskovali; imeli so ga za lenuha, ki je imel srečo.

Nekega dne pa je nek belokozec videl Chickuma sedeti ob Shiawassee in v ponvi rešati blestečo rudo in novica je šla v svet. Pozneje se je izvedelo, da je Indijanez redno hotil v Toledo z zlatom. Pa zopet si nikdo ni vzel toliko truda, da bi poiskal njegovo zlato skladišče.

Letošnjo pomlad pa je prišel Lewis Henry, vnuk Franka Chickuma, delat na posestvo Straita. Chickum je Straitu pričel pripovedovati o zlatu na Chickumovem posestvu. Pokazal mu je tudi brezovo skorjo, na kateri je bil označen kraj zlatatega skladišča. Njegova mati je celo svoje življenje skrbno čuvala to skorjo. Strait se je prišel za stvar zanimati, je pustil kraj preiskati in zares je bila najdena bogata zlata žila.

PREDSEDNIKOV SIN KOT MEŠETAR

Pred kongresnim odborom za patente je brigadni general William Mitchell obdolžil sina predsednika Roosevelta, Elliota Roosevelta, da je bil ob zasedanju zadnjega kongresa v službi neke mogočne letalske družbe, ki je izdajala povelja načelnikom armadnih zračnih poveljstev.

"Ti mešetarji gredo naravnost v srce Washingtona," je rekel Mitchell. "Glavni stan Aeronautical Chamber of Commerce so celo preselili v glavno mesto. Predsednikov sin Elliot je delal za nje. Ko pa so ga našli, je naglo pokazal pete."

Na vprašanje kongresnika

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Zdrženih državah.

OBLIKOVANJE KITAJSKE SEV. DRŽAVE

V nekaj dneh bo razglašena avtonomija dveh provinc. — Vlada v Nankingu privolila v kompromis.

PEIPING, Kitajska, 8. dec. — Četudi bo označba "avtonomija" spretno izpuščena, vendar bo prihodnje dni razglašena prava avtonomija province Hopej in Čahar, v katero državo bosta spadali tudi mesti Peiping in Tientsin. Nova vlada bo nosila naslov "Svet za politične zadeve severne Kitajske".

Nova vlada bo razglašena v Peipingu s privoljenjem kitajske vlade v Nankingu. Vladni svet bo sestavljen iz voditeljev severne Kitajske in narodna kitajska vlada bo pri tem izključena.

Obe province, ki imate isti obseg kot država Texas in 30 milijonov prebivalcev, bosta s tem odedpljeni od ostale Kitajske. Kot izgleda, v tej novi državi ne bodo vključene province Santung, Šansi in Suiyu. an, kot je bilo prvotno nameravano.

Zastopnik japonskega poslanika je rekel, da bo vlada nove države naklonjena Japoniki in odločno protikomunistična.

V kompromis je slednjič privolil tudi voditelj kitajske narodne vlade Čjang Kaj-sek. — Pravi kompromis pa je bil sklenjen med japonskimi armadnimi častniki in voditelji severne Kitajske.

Z vstanovitvijo nove avtonomne države pa izginje pred kratkim iz 22 okrajev razglašena avtonomna država vzhodnega Hopeja.

NANKING, Kitajska, 8. dec. — Kitajska vlada je v resnici postala zadeva samo enega moža. Usoda nad 400,000,000 prebivalcev leži v rokah generala Čjang Kaj-seka.

Čjang Kaj-sek, ki je star 47 let, je sedaj pravi diktator Kitajske. Ze prej je imel poldiktatorsko moč, sedaj pa je bil še izbran za načelnika vlade, ker je ministrski predsednik Vang Čing-vej odstopil, ko je bil pri nekem napadu ranjen.

Freda A. Hartleya, ako so zastopniki letalske družbe mogli dajati povelja načelnikom armadne zračne sile, je general Mitchell odgovoril:

"Na vsak način da so."

"To je zelo resna trditev in ti častniki morajo priti pred vojaško sodišče," je odgovoril Hartley.

"Tako naj se tudi zgodi," je odvrnil Mitchell.

JAPONCI ZAHTEVAJO ENAKOST

Popolna enakost je japonska najmanjša zahteva. — Najprej mora biti vstreženo tej zahtevi.

LONDON, Anglija, 8. dec. — Japonska je naznanila, da glede vojne mornarice zahteva absolutno enakost z Anglijo in Zdrženimi državami. To naznanilo je nad mornariško konferenco vrglo soparno ozračje.

Ista zahteva je razbila mornariška posvetovanja spomladi med Zdrženimi državami, Anglijo in Japonsko. Da utrdijo to svoje stališče, so Japonci izjavili, da ne morejo razpravljati o nobenem drugem vprašanju, dokler ni ustreženo tej njihovi zahtevi. Sedaj je Japonska na slabšem koncu razmerja 5-5-3 med Zdrženimi državami, Anglijo in Japonsko.

To stališče so japonski delegati sporočili angleški admiraliteti na konferenci, ki so jo zahtevali v ta namen. Delegati so jasno povedali, da ne sprejmejo nikakega gradbenega načrta, dokler ni določena končna tonaža.

Splošno najvišjo mejo smatrajo Japonci za resnično, ne pa teroretično enakost v vojni mornarici.

Pogajanja med petimi mornariškimi silami Anglije, Zdr. držav, Japonske, Francije in Italije bodo vodila v novo pogodbo, ki bo nadomestila washingtonsko in londonsko mornariško pogodbo, ki potečete prihodnje leto, ali pa v tekmovanja v oboroževanju na morju.

Niti angleška, niti ameriška delegacija ni izrazila svojega stališča glede japonske zahteve, toda pričakovati je, da boste obe delegaciji še dalje nasprotovale vsaki premembi v sedanjem stanju mornarice in boste skušali doseči kompromis navzlic strogemu japonskemu stališču.

Japonski admiral Nagano je imel kratek razgovor s francoskim admiralom Durandom Viel.

Po razgovoru je admiral Viel rekel, da bo na konferenci igral vožno vlogo "nepoznan element" (nemška mornarica), ki bo velikega pomena za Francijo glede njenega stališča.

Angleški ministrski predsednik Baldwin bo v ponedeljek, ko bo otvoril konferenco, pozdravil delegate. Nato bo govorilo enajst delegatov raznih držav. V sredo pa se bo pričela prava razprava glede mornarice.

Advertise in "Glas Naroda"

ITALIJANSKA LETALA SO V TREH DNEH ŽE VTRETJE OBSTRELJEVALA STRATEGIČNO MESTO DESSYE

ANGLEŠKO-FRANCOSKI PREDLOGI

Francoski ministrski predsednik Laval in angleški minister za vnanje zadeve Sir Samuel Hoare sta izdelala danes predloge za sklenitev miru med Italijo in Abesinijo.

Angleško-francoski program ima skoro značaj ultimata. Ako Mussolini odpokliče svoje vojaštvo, bo dobila Italija precejšen del Abesinije. Če pa tega ne bo hotel storiti, bo uveljavila Liga narodov embargo na petrolej. V tem slučaju bi bila Italija prisiljena končati vojno, ker je v zadevi petroleja popolnoma odvisna od inozemstva.

Angleško-francoski načrt bo še danes predložen italijanski in abesinski vladi. Soglasno z njim naj bi prepustila Abesinija Italiji velik del Tigre in Ogaden province.

V zameno bi dobila Abesinija dostop do morja bodisi skozi italijansko pristanišče Assab ob Rdečem morju, bodisi skozi Berbero, ki je glavno angleško pristanišče v Somaliji ob obali Indskega oceana.

Nadalje bi dobila Abesinija kos ozemlja, ki bi tvorilo koridor do enega izmed teh dveh pristanišč.

Abesinija bi obdržala Aksum v Tigre provinci, ki ga smatrajo za sveto mesto ter ga je zasedlo italijansko vojaštvo.

LIGA BO POMAGALA

Ostali del Abesinije bo neodvisen ter bo dobival gospodarsko pomoč od članic Lige narodov. V odboru, ki bo določal, kak naj se Abesiniji gospodarsko pomaga, bo igrala Italija glavno vlogo.

Predno se bo začel angleško-francoski načrt uresničevati, ga morajo odobriti vse tri prizadete stranke, namreč Italija, Abesinija in Liga narodov. Liga narodov seveda ne pride toliko v poštev kot Abesinija in Italija.

MUSSOLINI BO ODGOVORIL

Jutri bo italijanski ministrski predsednik Mussolini odgovoril v italijanskem senatu na angleško-francoske predloge. Njegov govor bo broadcastan po vsej Evropi.

LIGA NI ZADOVOLJNA

Nekateri evropski diplomati so mnenja, da bo Liga narodov zavrnila angleški-francoski načrt, četudi bi se Mussolini strinjal z njim. Liga namreč noče, da bi bilo ozemlje, ki bi ostalo abesinskemu cesarju, preveč pod italijanskim vplivom.

OBSTRELJEVANJE DESSYE

Italijanska letala so v treh dneh že vtretje obstreljevala mesto Dessye. Pri prvem napadu je bilo usmrčenih nad petdeset oseb, med njimi več žensk in otrok. Koliko žrtev sta zahtevala ostala dva napada, pa ni bilo mogoče dognati.

Italijani prodirajo proti rekama Doryat in Dawa, kjer ima Desta koncentrirano svojo armado.

Iz nekega italijanskega letala je bila vržena v mesto Dessye steklenica, v kateri je bil listek s sledečo vsebino: —

— Živela Italija! Živel duce! Živel kralj! Mi nosimo s seboj trikoloro, mi nosimo s seboj fašizem in rimsko civilizacijo. Mi se ti klanjamo, cesar Haile Selassie! Ali ti je danes koristil tvoj dežnik? Kako ti ugajajo naše slaščice?

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakner, President L. Bone, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

For one year in Advance	For one year in Advance
For one year in Advance	For one year in Advance
For one year in Advance	For one year in Advance

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" is a daily newspaper published in New York City. It is owned and published by the Slovenic Publishing Company, a corporation organized under the laws of the State of New York. The newspaper is published every day except on Sundays and holidays. It is a voice of the people and is dedicated to the service of the Slovenian community in America.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3274

VSTAJA V BRAZILIJU

Zadnji teden meseca novembra je izbruhnila v Braziliji revolucija. Že šesta v petnajstih letih.

Vladi predsednika Getulija Vargas je uspelo revolucijo zatreti. Nekaj vstajev je zaprl, nekaj jih je pobegnilo iz dežele. V bojih je izgubilo življenje stotrideset oseb.

Vlada je seveda takoj razglasila, da so puntarji komunisti, ki so v zvezi z Moskvo, odkoder so tudi dobili potrebna navodila in povelja.

To je silno jalov izgovor, ki bi ga posebno sedanjí predsednik ne smel navajati.

Ko je namreč pred šestimi leti Getulio Vargas strmoljavil tedanjo brazilsko vladu, so tudi njemu očitali, da ga Moskva plačuje.

Zadnje revolucije v Braziliji niso zanetili komunisti in je ni povzročilo delavsko gibanje. Za kaj takega je delavsko gibanje v Braziliji dosti prebliko.

To je bila pač vstaja nezadovoljnih, ki so bili pri delitvi plena prikrajšani.

Brazilija je v političnem oziru šele nekaj desetletij republika. Prej je bila skoro tristo let portugalska kolonija in nekaj časa samostojno cesarstvo.

V gospodarskem pogledu je pa še vedno fevdalna država — vladana, navzile ustavi in volilni pravici — po starih, fevdalnih zakonih.

Po vsaki brazilski revoluciji so zgrabili vladne vaje veleposestniki in njihovi zavezniki. Menjale so le osebe, sistem je pa ostal.

Kakor voditelji sedanje vstaje, je pred šestimi leti tudi sedanji predsednik Vargas sestavil socialni program ter vpregel vanj do mozga izrabljane plantažne in industrijske delavce.

Obljubil jim je osemurni delovnik, isto plačo za moške in ženske, podporo za otročnice, zavarovanje proti nezaposelnosti itd. Obljube pa ni izpolnil, kar je povzročilo splošno nezadovoljstvo.

Če bi bil Vargas strmoljavljen, bi delavci ne potočili za njim nobene solze.

Kakor v vseh državah, ki so odvisne od izvoza, so tudi v Braziliji gospodarske razmere skrajno slabe in življenjski standard zelo nizek.

Revolucije, ki bodo nedvomno sledile, ne bodo naenkrat izboljšale položaja, delavstvu se bo pa slednjič le začelo svetiti, da se s praznimi obljubami ni mogoče nasiti.

Vladujoči razred namreč ničesar prostovoljno ne da. — Kvečjemu obljube.

ČETNIŠKA VOJNA

"Gverilja je edina prikladna oblika vojne šibkih zvez proti močnejšemu nasprotniku," pravi Arthur Ehrhardt v svoji znaní razpravi "Kleinkrieg" (Mala vojna) in je s tem zadela bistvo vprašanja, da-li bo imela gverilja tudi v bodočnosti kakšen pomen.

Če si predstavimo ogromno množino materiala, ki ga lahko moderno opremljena vojska vrže v boj, in jo primerjamo s skromnimi pripomočki, ki z njo ni lahko razpolaga n. pr. kakšno primitivno bojovito ljudstvo, lahko razumemo, da je gverilja zadnji izhod slabo oboroženega ljudstva, ki se čuti v svojem obstoju ogroženega. Zgodovina nas uči, da je bilo to zadnje sredstvo pogostoma tudi učinkovito.

Popolnoma jasne opredelitve pojma gverilje skoraj ne moremo podati. Meje med spremljajočimi pojavi velikih vojnih operacij in prvimi, samostojnimi gveriljskimi podjetji so skoraj vedno zabrisane. Bolje nego vsaka opredelitev nam pa kaže primer najnovejše krvave igre, ki se je predstavila svetu, kaj je gverilja po svojem bistvu. Vsako poročilo z abesinskih bojišč opisuje tipične oblike male vojne.

Seveda odločitev se z gveriljo neda doseči, ali pa le v redkih primerih. Vendar pa utegne vezati velike dele sovražne vojske, motiti nje pohod, ograjati nje dovoz iz zaledja ali pa ga popolnoma ustaviti z vpadi v sovražno ozemlje delati škodo in izzivati v mejnih ozemljih sovražnika upore, sovražnika materialno, pred vsem pa moralno slabiti. Proti gveriljskemu načinu vojne moderna napadalna vojska sredstva ne pridejo do prave veljave, s tanki, množestveno artilerijo in plinom ne more ničesar opraviti proti številnim, raztresenim oddelkom. Tudi letala se v ozemlju kakršno je afriško, ne morejo prav uveljaviti.

V burški vojni se je borilo kakšnih 200.000 Angležev proti burški armadi, ki je štela v svojem najboljšem času komaj več nego 30.000 mož, čisto pa manj nego polovico toliko. Angleški izgube gotovo niso bile manjše, nego je znašala vsa burška vojna sila, ne glede na silne velike finančne žrtve, ki jih zahtevala ta vojna. Nadalje moramo pomisliti, da so bile razmere v burški vojski zelo neugodne, vodstvo, disciplina, enotnost, taktike, to so bile stvari, ki bi zahtevale mnogih remedur. Navzile temu pa so Burji Angleže polni dve leti zadrževali, da niso mogli osvoboditi dežele in lahko bi rekli, da bi jim to ne uspelo, če bi med Burji ne bilo omenjenih nedostatkov.

Dan primer te vrste nudi taktika nemškega generala von Lettow-Vorbecka, ki je s kakšnimi 3000 Evropei in 11.000 zamorci v bivši nemški Vzhodni Afriki štiri leta kljuboval vojski skoraj 300.000 Angležev,

Portugalecev in drugih. Njegovi nasprotniki so pri tem izgubili preko 30.000 mož, nekateri pravijo celo 80.000.

V popolnoma drugačnih priklakah na evropskem kontinentu se gverilja seveda ni mogla razviti. Zelo dvomljivo je tudi, da-li bi mogla imeti tolikšen pomen kakor na črni celini. Fronte so bile tu neprekinjene in to je bil pač glavni razlog, da se gverilja ni mogla uveljaviti. Vendar pa se dobro spominjamo kolikšne nepravilne samostojne akcije srbskih komitabov ali belgijskih "svobodnih strelcev". Če se podoba front v kakšni bodoči vojni spremeni, in do tega bo skoraj gotovo prišlo, tedaj pa ni izključeno, da bo imela tudi mala vojna na evropskem kontinentu še kakšno vlogo. Kot dokaz, kako more gverilja opravičevati vplivati tudi v modernem načinu vojne, naj navedemo, da je nastop dveh japonskih švadronov v rusko-japonski vojni za hrbotom ruske vojske pri Mukdenu vezal 19.163 pušk, 5242 karabink in 33 topov.

O bodoči vojni napovedujejo, da milijonskih vojsk in neprekinjen front — vsaj v začetku — ne bo imela. Tem bolj pa postanejo z razvojem tehnike vse armade odvisne od dovoza iz zaledja. In tu bo gverilja lahko imela odločilno nalogo da prepreči temu dovozu in sovražni armadi življensko žilo. V tem oziru bi se vrnila neka v leto 1745, ko je morala vojska Friderika Velikega, ki je bila popolnoma navezana na dovoz, ostaviti že osvojeno Češko, ker so ji s samimi gveriljskimi sredstvi dovoz onemogočili. Tudi šibka armada postane na ta način lahko nevarna veliki armadi, vsaj v toliko, da povzroči neko izravnanje sil ali da zadržuje odločitev do ugodnega trenutka, ko postane lahko sama ofenzivna. Kakor znano, je naš to sedaj alfa in omega abesinske strategije. Italijani prodirajo v abesinsko deželo čedalje globlje in pri najboljši volji ne pridejo do tega, da bi dobili pred seboj jedro abesinske armade in ga s svojimi nadmočnimi tehničnimi sredstvi strli. Glavna abesinska vojska se umika, toda za hrbotom italijanske vojske in ob njenih straneh operirajo oddelki abesinskih četnikov in povzročajo Italijanom veliko škodo, povzročajo da mora italijanska armada na poti v notranjost ostavljati za seboj manjše oddelke za stražo. S tem se moč italijanske vojske seveda stalno slabi in čim globlje prihaja v deželo, tem bolj je slaba, pri čemer je treba upoštevati tudi to, da si more čedalje manj pomagati s svojimi modernimi tehničnimi pripomočki, ki so glavni vzrok, da se abesinska armada za sedaj noče spustiti v odločilni spopad. To da njene šanse postajajo s tem zavlačevanjem čedalje boljše.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Joseph P. Lovšin, slovenski inženir, ki je v federalni zemljemerski službi, je bil zadnje tedne na obisku pri svojih starših v Evelethu. V zadnjem oktobru se je inženir Lovšin udeležil kot delegat zborovanja Pan American Institute of Geography. Zadnje leto je bil Lovšin v službi v Guatemali v centralni Ameriki.

V Braddock, Pa., so na zahvalni praznik našli rojaka Fr. Zajca mrtvega v njegovi sobi. Mrliško - ogledna porota je zaključila, da je Zajca zaspal pri goreči plinski peči in ker soba nima ventilacije, se je v spanju zadušil. Pokojnik je bil vdovec in se je "pečal" sam. V Ameriki je bil 32 let.

Na Chisholm, Minn., je bil ponovno izvoljen za župana rojak Štrukelj. V mestni odbor je prišlo tudi nekaj drugih rojakov.

Na Aurora, Minn., je umrl rojak Ludvik Skubic, star 65 let. Zapušča več sorodnikov.

V Harriette, Mich., sta se poročila dne 28. novembra Anton Zakrajšek in Marija Tauhar. Ženin je bil rojen v Joliet, Ill., nevesta pa v Rock Springs, Wyo.

FANTJE ŠTRAJKAJO

Na Irskem se baje godi dekletom slabo. Irski fantje namreč stavkajo in se nočejo ženiti. Vsi hočejo ostati sameci. Ta pokret se širi kakor nalezljiva bolezen. Kaj čudno, če si ma tere za možitev godnih hčera belijo glave v skrbih, kaj bo. Statistiki so že davno opozarjali na to, da število porok na Irskem stalno pada. Vzrok pa ne tiči baje samo v slabih gospodarskih razmerah, saj bi morale baš te mamskaterega fanta prisiliti, da bi se oženil, ker je samsko življenje mnogo dražje. Razširiti se je splošen odpor proti zakonskemu jarmu in odgovornosti za to nosijo društva zakrknjenih samecev, v katerih so vključeni mladi in priletni fantje.

Ta društva zahtevajo od novih članov svečano zaobljubo, da se ne bodo nikoli oženili. Obljube je treba podpisati, potem pa pa spravijo v "arhiv osvobojenih". Za možitev godna in navdušena dekleta pa tudi nočejo držati rok križem. Naprositi hočejo oblasti, naj ta društva razpuste, "arhiv" sežgo, vse člane pa odvežejo za obljube. Vprašanje je pa, ali bo to kaj zaleгло, ker je malo verjetno, da bi se dali fantje kar tako ugnati v kozji rog.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1936 smo poslali vsem, ki so ga naročili. Naročite ga še vi. — Stane 50 centov s poštnino.

OREL NAPADEL ČLOVEKA

35-letni drvar Sven Petterson iz Oelsdalena v švedskem Warmlandu se je vračal ponoči skozi gozd domov in si je svetil z električno žepno svetilko. Hipoma ga je napadla ogromna ptica in ga z udarcem peruti vrgla po tleh.

Petterson je imel srečo, da je zgrabil debelo odlomljeno vejo in da je vstal, preden se je ptica obrnila in ga znova napadla. S krepkim udarcem je odbil drugi napad, a zamahniti je moral še dvakrat, da jo je ubil. Ptica je bila kraljevski orel, pravi velikán z 2,1 m krilne razpetine. Petterson ga je poslal v Upsalo, kjer bodo žival nagačili.

Stvar je zbudila na Švedskem zanimanje. Že pol stoletja niso videli v Warmlandu nobenega orla te vrste in ta primetek živira brzokone iz severnošvedskega zaščitnega ozemlja, kjer jih je še nekoliko. Zaščitili so jih l. 1931, za pet let, v kratkem so nameravali zaščitno odredbo obnoviti, a baš sedaj se je zgodil ta primer, ki daje strah tujim lovcem priliko, da pišejo o "orlovski nadlogi." Kammerijer s tem, je jasno, prijetelj prirode pa so odločno za to, da oblasti ne dopuste lova na krasne, redke ptice, za katere je zelo redko slišati, da bi napadle človeka. Kaj je v tem primeru orla razkačilo, ni znano. Morda drvarjeva žepna svetilka. Petterson je v ostalem dobil le nekoliko nedolžnih prask.

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE

Pratike

za leto 1936

Cena 25c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga

Italijani so vzpizorili zračni napad na abesinsko mesto Des-sye.

V mestu je bila cesarjeva palača. Laške bombe so jo uničile.

V mestu je bila tudi ameriška bodnišnica. Tudi to so uničile laške bombe.

Več kot petdeset oseb je bilo usmrčenih. Med njimi dosti žensk in otrok. Nad dvesto jih je bilo ranjenih.

Med napadalci sta bila tudi Mussolinijeva sinova, ki sta doslej še vedno srečno odnesla pete.

Ali bi ne bilo bolje za Italijo in za Mussolinija, če bi se njegova dva smrkovala lotila kakšnega bolj koristnega dela kot je pobijanje žensk in nedolžnih otrok?

V četrtek je bil svetí Miklavž, ki pa letos ni kaj prida nosil.

Mogoče je Miklavžu zmanjkalo dobrot, ali jih pa mi nismo vredni?

Najbrž jih je Miklavžu zmanjkalo.

V kratkem bo neka slovenska "organizacija", preplavila slovenske naselbine s pozivi za prostovoljne prispevke.

Rojake že zdaj resno opozarjam, naj ne dajo niti centa, ker ne bo šel noben cent tja, kamor bo na papirju namenjen.

Zdaj je advent. Že vsaj v slovenskem New Yorku bo do sv. Štefana z veseljem mir.

Oddih je res potreben, ker se človek sčasoma vsega naveleha, posebno pa piknikov in veselje.

Na Silvestrov večer jih bo menda kar pet. No, za začetek bo že. Bomo pred pustom na domovili, za kar nas bo advent prikrajšal.

Sicer pa mora imeti dandanes tisti, ki hodi na veselice, dosti denarja, dosti poirtvovalnih in radodarnih prijateljev ali pa dosti korajžje.

Dve leti smo že brez prohibicije. Prejšnji teden je bila druga obletnica njene smrti.

Državna zakladnica ima več dohodkov, toda ne toliko kot so prerokovali.

Število tistih, ki so dobili delo v pivovarnih, distilerijah in drugih sličnih podjetjih, ni bistveno zmanjšalo še vedno silne armade nezaposlenih.

Za šilec "dobrega" žganja moraš plačati petindvajset centov, za osem unč piva pa deset.

"Free lunch", ki je po nekaterih salunih na razpolago, je menda ostanek še iz za pred prohibicijskih časov.

To se pravi, da so ga pred sedemnajstimi leti spravili salunariji v ajsbakse, zdaj so ga pa odtajali in ga zopet servirajo.

Gotove čase se težko pririneš do bare, ker se ženske vztrajno dže načela "ladies first".

Stari bartenderji, ki so že dvajset let pred prohibicijo stali in stregli za baro, pa pravijo:

— Postavno žganje, ki je danes postavno napredaj, ni vredno, da bi si človek noge splaknil v njem.

Takšen je torej položaj: — V letih prohibicije ni bilo prav posebno slabo, zdaj pa prav posebno dobro ni.

Prijatelj Jože mi je poslal iz domovine najnovejšo fašistično himno.

Žal mi je, da je na tem mestu ne morem objaviti. Kdor koli hoče, mu jo pa na uho povem.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.15	Din. 200	\$ 18.20	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$23.50	Din. 1000	\$174.00	Lir 2000
\$47.00	Din. 2000	\$348.00	Lir 4000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVREŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali tujih dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.50
\$15.—	\$15.25
\$20.—	\$20.00
\$25.—	\$24.75
\$30.—	\$29.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naša dolgoletna skušnjava Vam namoremo dati najboljša pojava in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se skupno obrnite na nas za vse pojane.

Ne preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strah.

Nedovoljeni naj ne odlašajo do sednjega trenutka, ko predno se dobi v Washingtonu povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodilo in snovotulje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Za Božič...

NE MORETE BOLJ RAZVE-

SELITI SVOJIH SORODNI-

KOV IN PRIJATELJEV V

DOMOVINI KOT ČE JIM

POŠLJETE DAR V OBLIKI

DENARNE NAKAZNICE

SLOVENIC PUBLISHING Company

(Travel Bureau)

216 WEST 18th STREET : : NEW YORK

KRATKA DNEVNA ZGODBA

II. PROSPER:

PROSJAŠKI PISAR

Najprej je prav skromno prosil miloščine pred vrati kmetijske hiše, ki je stala sredi hribovitega sveta. Nato je iz prošnje nastala nekakšna kupčija med posestnikom in mladim prosjakom, prav čudna kupčija, ki je prav tako koristila posestniku kmetije kakor tudi prosjaku.

"Ali mi moreš sestaviti pisanje za davkarjo?" je kmet vprašal mršavega prosjaka, ki je bil dolgih rok in nog in ozkega vrata in ki mu je bilo po obojeni in precej razcepani obleki poznati, da je mestni človek.

Seveda je temu mestni prosjak pritril. Če je bilo verjeti njegovim besedam, pač ni bilo na svetu človeka, ki bi znal bolj pisati in vse take zadeve lažje in iskrenješe spraviti na papir, to ravno on. Skratka, ta "služba", kako je trdil, je bila zanj ko ustvarjena. Oči so se mu dvigle svetile, ko se je bolj in bolj dotapljal v važno davčno pisanje, nešteto gub se mu je zalesketalo po obrazu in spet takoj izginilo, mahdrave roke so motovile pred obrazom gospodarja in služinčadi, da bi ne bili mestnemu človeku nikoli prisodili toliko šegavosti.

Mlad človek je dobil kosilo in nato se je do večera ukvarjal z davčno zadevo. Bržkone je bila vsa zagonetna in polna zapletenosti in zmede; kmet je pač videl, da bo moral mršavi pismonku tudi popoldne dobiti kaj jedatke. Nihče ni rekel besede radi tega, ko je tuje spravil toliko kruha, slanina in sira pod streho; neznanstvo veliko je pojedel, take lakote niti pri beračih niso bili vajeni.

Dekla Rozina, ki je stregla pisarju, se je spocetka čudila, nato se je zgrozila a kesneje se ji je revež zasmilil in je le molčala, čeprav bi bila rada glasno vzkliknila. Slednjič se je zadovoljila le s tem, da je proti večeru spravila iz tujca njegovo ime — kar ime iz zgodbe — Adam! In tudi to je zvedela, da pisar že dolgo roma po hribovih, da samotno kolovratil in berači, in da, kakor je dejal, nekaj išče, a kaj, ni razumela, saj ni mogla misliti, česa mu še manjkalo, razen denarja.

"In ti, lepa deklica," se je pošnil, "tudi iščeš kaj? Saj se ti kar vidi! Ti, ki imaš tako lačne oči!"

Rozini je bilo, kot bi treščilo vanjo; še nikoli ji ni nihče povedal takih besed. Adam pa je kar dalje pisal črke, po polni papirja, pisal besedo za besedo,

resnično, tako je bil učen, da je bil kar skrivnost. In če je človek se dodal to njegovo trdo, samotno življenje, to potikanje po tihih gozdovih, po samotnih cestah, tedaj se je moral človeku zares v dno srca zasmiliti.

Gospodar je bil zadovoljen z davčno vlogo. Adamu so dali še večerjo, tudi prenočišče in za jutri so mu naročili, naj napiše vlogo za na sodišče. Sicer pa, tudi v gruntnih bukvalah ni bilo nekaj v redu, tudi gospodarski računi niso bili pravilni in nemara bo še marsikaj takega, kar bi bilo treba s pisanjem spraviti v pravi tir.

Minuli so dnevi. Adam je pisal. Rozina mu je stregla in ga obhodovala.

"Pisro," se je upala končati izgovoriti, "neko pismo, če bi ga napisali, bi močno radala."

Adam pa, nič lažjega! Ko nalašč zanj! "Ljubi Anton!" je pisal, kakor mu je narekovala in kakor je sam popravljal, "čas bi bil, da se vrneš, saj vem, da se klatiš okoli. Gospodar te ne bo več vzel nazaj, če se precej ne vrneš. Le kaj se iščeš v mestu?" In lepe pozdrave temu Antonu, ki je bil prej hlapec na kmetiji in ki je bil odšel v glavno mesto radi neke dediščine. Lepim pozdravom je dodal še prisrčne pozdrave in, ne da bi Rozino vprašal, se poljube.

Spet je minulo nekaj dni in Adam je pisal. Še zmeraj je imel do jedil tako slast, še počela se mu je, ker je zdaj pa zdaj prijel tudi za drugo delo in pomagala na kmetiji. Jako pripraven je bil, vse mu je šlo gladko izpod rok, mogoče niti ni bil pravi mešan. Le njegove lesketajoče se oči so bile posre: drugačne ko Antonove, ki so bile tope in brezizrazne. In če se mu je ozko lice kdaj spremenilo, da je izražalo tako nekaj tujega, oddaljenega, tako trpečega in bridkega, se je Rozini kar mlo stilo. "Le kaj ti več, dekle?" je tedaj izpraševal njegov obraz. "Kaj ti več, kdo sem? Saj sem berač!"

Toda Anton je bil nemara že bogat od dediščine, ni nič odgovoril in kaj bi človek drugega, ko da ga resno opomni?

"Ali se vrni," je Rozina odločno narekovala prosjaškemu pisarju, "ali pa je med nama vse končano. Ali misliš, da sem že zares tebi zapisana? Saj je res, da ne dobi vsak dediščine, ampak tudi drugih, bolj učenih in gorših fantov se ne zmanjka." Adam je vse natančno zapisal in je nato glasno dodal in pisal: "Zdaj, na primer, imamo hlapec, ki se sploh ne moreš primerjati z njim. Ime mu je Adam, pisanje odpravlja in dela za deset drugih. Pa po svetu išče. Kaj se to pravi, ti sploh ne veš. Meni pravi, da sem leva, zapomni si! In pazi! Tako ali tako, nekaj se mora spremeniti..."

Adam je odpravil vse pisanje, gospodar ni imel nobenih vlog več. Pa je vendar še ostal.

Rozina je bila vsa v skrbeh. "Vem, da gospodar potrebuje hlapec," je govorila Adamu, "in toliko kot Anton znaš ti tudi." Pokimal je in ničesar storil. Preden pa je ves potrj odšel v hlev, je menil: "Jaz nisem nič. Rozina! Berač sem. Kaj bi gospodar z beračem?"

Tedaj se je Rozina razjokala v kamoci. Saj se le igra z menoj, si je dejala, vse so same besede...

Čez dva dni pa je prišel Antonov odgovor. Rozina ga je obdržala zase. Adam je ni vprašal, saj niti vedel ni, ali je dobila kako pismo. O čemer se je pa Rozina tako vneto pogovarjala z gospodarjem, tudi ni vedel; saj je bil morda zaradi kmetije.

"Pismo," je zajecjala Rozina drugi večer, "pismo mu morem pa zdaj vendar pisati."

In Adam je pisal, kar mu je narekovala: "Ljubi Anton! Le ostani, kjer si! Kar kupi si tisto gostilno za svoj denar. Jaz imam drugega rada, ki je čisto drugačen ko ti. Še ni dolgo pri nas in ga bo gospodar sprejel za hlapec. Večraj mi je gospodar to obljubil."

Tedaj jo je Adam vprašujoče pogledal s svojimi temnimi očmi. "Le napiši," mu je rekla. Napisal je, rekoč: "Ali ti je pa tudi fant to obljubil?" — "Piši!" mu je dejala.

"In fant je zadovoljen s tem," je narekovala: "Ostal bo tu, saj ne more večno okrog hoditi." Strahoma in tiho je govorila, Adam pa se ji je tesno priključil in jo prijel za roko:

POKAŽITE MLADINI

"Naše Najlepše Kraje"

87 UMETNIŠKIH FOTOGRAFIJ, ki predstavljajo lepote SLOVENIJE

Cena \$1.—

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18 Street New York

"Išče", je narekovala "in je — našel — dekle."

Tedaj se je Adam oklenil krog vratu, sklonila je glavo nad pisanje in njen boječi molk je prekinil Adam, ko je govoril in pisal:

"Ti, ljubi Anton, s svojo gostilno, si pa počisti drugo! Me ne to ne bo bolelo. Novi hlapec sedi zraven mene in me drži za roko. Še pozdravja te. Ime mu je — Adam."

NOBENEGA UPANJA VEČ

CANBERRA, Avstralija, 7. decembra. — Avstralska vlada je danes opustila vse upanje, da bi bilo mogoče najti živca slavnega letalca Kingsford-Smitha, ki je vzpizoril polet iz Anglije v Avstralijo, pa ni došel na svoj cilj.

PETKRATNI MORILEC IZ SOČUTJA

Angleška javnost pričakuje z velike napetostjo razsodbe v procesu proti nekemu zdravniku, ki je obtožen, da je iz sočutja spravil pet svojih pacientov na oni svet. Njegovo ime ni znano, pravijo pa, da gre za odličnega učenjaka, ki je znan po skrupulnosti svojih diagnoz in po svoji vestnosti.

Obtožence priznava svoja dejanja brez nadaljnega, pravi pa, da bi v podobnih primerih še nadalje ravnal tako. Pred nobenim sodiščem tega sveta bi se ne hotel za to oproščati, kajti sledil je glasu svoje vesti in zakonu, po katerem je kazniv, je potreben spremembe. Ni storil nič takšnega, česar bi se moral sramovati. Če bi kakšen pes trpel takšne muke kakor njegovi pacienti, bi ga samo grozovitež ne rešil teh muk s takojšnjo umrtitvijo. Tem bolj neupravičeno se mu vidi, da bi pustili ljudi trpeti brez smisla.

"Kot študent sem pomagal pri nekem porodu," je pripovedoval. "Neka obžalovanja vredna žena je spravila na svet strašnega spačka. Otrok bi živel, životariti pa bi moral kot polabljen idiot. Brez očitkov vesti sem nesrečno bitje zadušil. Tudi v drugem primeru je šlo za neozdravljivo bolnega, pohabljenega otroka. Tretji primer se je zgodil pred nekoliko leti. Pacient je bil star posestnik, ki se ga je lotila neozdravljiva bolezen z velikim trpljenjem. Neki kirurg ga je operiral, pa mi je dejal, da mu bo ta posezek podaljšal življenje le za kratek čas. Nesrečnež me je v strašnem trpljenju prosil, naj mu dam kakšen pripomoček, ki bi ga usmrtil brez bolečin, saj vendar ne bi dal nobeni živali tako trpeti.

"Strinjam se s tem," sem dejal, "toda zapišite mi to željo, podpišite jo in jo dajte podpisati tudi po svojih sorodnikih." Posestnik mi je izročil to listino in dal sem mu narkotika. "Bog vas blagoslovi!" je dejal, preden je zaspal, in mi je stisnil roko. Zadnja primera zavoljo katerih se moram zagovarjati, sta alične vrste.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA 'IZ 17. STOLETJA
Spisal: ALESSANDRO MANZONI

106

Vsem svojim sopribežnikom je delal globoke poklone ter jih špottljivo pozdravljal, občeval pe je z malo, malokom; pogovarjal se je najčesče z obema ženskama, kakor smo rekli; pri njih si je dajal duška ter včasih tvegaj, da ga je Perpetua zavrnila ali da ga je tudi Neza osramotila.

Pri mizi pa, kjer se je mudil prav malo in je še manj govoril, je izvedel novice o strašnem pohodu, ki so dohajali vsak dan bodisi od vasi do vasi in od ust do ust, bodisi da jih je sem gor prinesel kdo, ki je sprva hotel ostati doma, a je v zadnjem hipu vendar zbežal, ne da bi mogel kaj rešiti, včasih celo pošteno zbit; in vsak dan se je razvedela kakšna nova nesreča.

Nekateri novičarji po poklicu so vse glasove pridno zbirali, preresetali vsa poročila ter nato evet vsega nudili drugim. Razpravljali so, kateri so najbolj vražji polki, ali so hujši pešci ali konjeniki; ponavljali so, kolikor so najbolje mogli, nekatera imena poveljnikov; pripovedovali so prošla podjetja nekaterih z vsemi podrobnostmi o postajah in pohodih: ta dan se je ta polk razširil po teh krajih, jutri se vrže na one, kjer medtem že neki drug prav peklenko divja, če ne še hujše.

Proživaleci iz krajev, ki so jih vojaki prve zasedli in spet izpraznili, so že odšli z gradu in odhajali so dan za dan, kakor odletajo po jezenski nevihti na vse strani iz listnatega vejčja mogočnega drevesa ptičji, ki so se bili zaleteli vanj. Mislim, da so naši trije begunci odšli zadnji, in to na izrečno voljo don Abbondioja, ki se je bal, da najde, če se takej povrne na dom, še krožeče "laneknehte", ki so zaostali ter se odeepili od armade. Perpetua je lahko govorila, kolikor je hotela, da se domaćim lopovom daje tem lepša prilika vdreti v hišo in odnesti še to, kar je ostalo, čim dalje se vrnitev odlašja: kadar je šlo za to, da ostane koža cela, je zmagal vedno don Abbondio, razen tedaj, ko je radi preteče nevarnosti popolnoma izgubil glavo.

Ko je došel za odhod določen dan, je neimovno narečil, da bodi v "Zli noči" pripravljena kočija, v katero je bil že dal postaviti opremo perila za Nezo. Potegnil jo je malo v stran ter jo prisilil, da je vzela še gručico zlatnikov za škodo, ki jo najde na domu, čeprav se

je z roko trkala po prsih in ponavljala, da ima tam še nekaj starih.

"Ko boste zopet videli svojo dobro, ubogo Lucijo..." je dejal nazadnje, "gotov sem, da moli zame, ker sem ji storil toliko zla; recite ji torej, da se ji zahvaljujem in zaupam v Boga, da bo njena molitev tudi njej v velik blagoslov."

Nato je hotel vse tri goste spremiti še do kočije. Bravce si lahko predstavlja ponižno in iskreno don Abbondiojevo zahvaljevanje in Perpetuine poklone. Odšli so. Kakor so bili došli, so se čisto malo, ne da bi niti sedli, ustavili v krojačevi hiši, kjer so slišali stotero podrobnosti o pohodu; običajne zgodbe o tatvinah, tepenju, razsipanju, nesnagi; a tu se na srečo "laneknehti" niso prikazali.

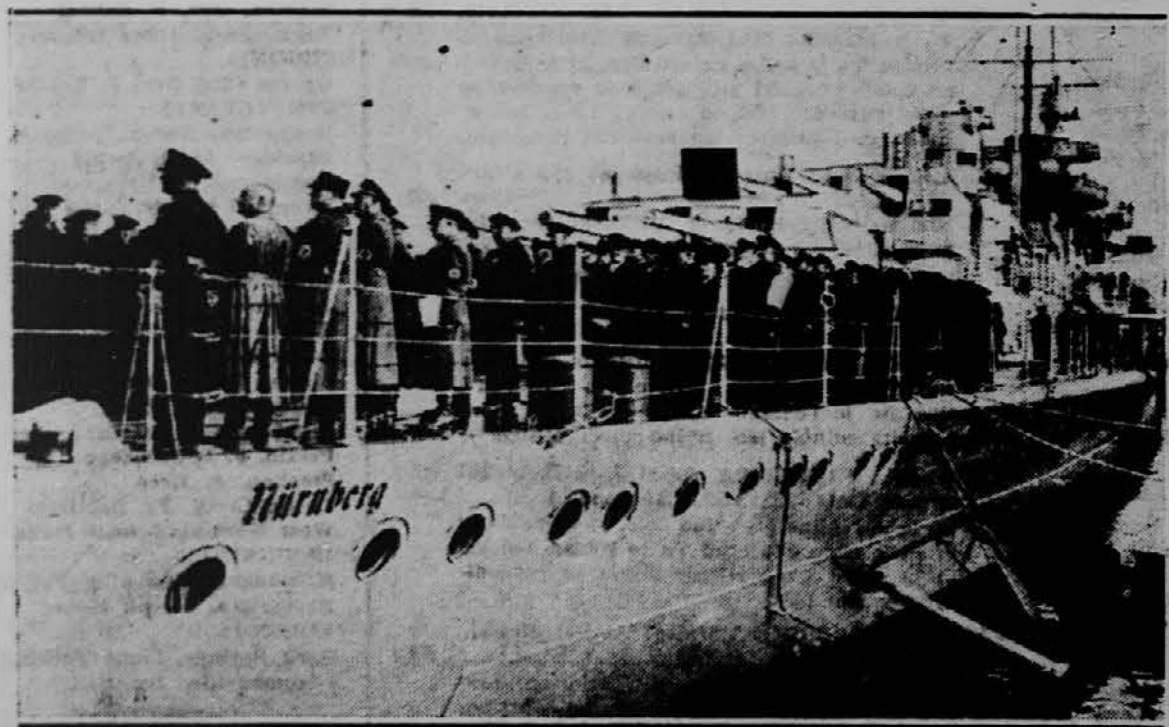
"Ah, gospod kurat," je dejal krojač, podpiraje ga z roko, ko je vstopal spet v ločijo, "to bodo še tiskali debele knjige o takenle trušču."

Ko so naši potniki prevozili nov kos poti, so začeli na lastne oči gledati nekaj tega, o čemer so slišali že toliko popisov: izropane vinograde, pa ne kakor po trgatvi, temveč kakor po točji in nevihti, ki sta divjali vkup; rozge so ležale brez listja razmetane po tleh, koli so bili izrvani, tla poteptana in posuta s trskami, listjem in poganjki; drevesa so bila razčesnjena in okleščena, mejice prevrtnane, ograje odnesene.

Po vaseh so bili vrata razbita, platnene šipe potrpane, povsod je ležala vsakovrstna groblja, emije na kupih ali posejane po cestah: zrak je bil težak, še močnejši smrad pa je puhel iz hiš: ljudje so tu metali ven nesnago, tam popravliali oboknice, kolikor se je dalo, drugje so stali v gruči ter drug drugemu tožili; ko je kočija prišla mimo, so se tu in tam iztezale roke k vrtecem in prosile miloščino.

S takimi podobami zdaj pred očmi, zdaj v duhu in v pričakovanju, da najdejo prav take slike tudi doma, so dospeli in našli so res, kar so pričakovali. (Dalje prihodnjič.)

NOVA NEMŠKA KRIŽARKA

Nedavno je bila dograjena najnovejša nemška križarka "Nuernberg". Opremljena je z najmodernejšimi stroji in topovi.

1936

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

GREHI OCETOV

Roman v dveh zvezkih

Za Glas Naroda priredil I. H.

104

15.

Več dni je poteklo. Vsako jutro sem obiskal Marto, ne da bi jo našel. Tedaj pa se mi prične buditi sumnja, da se hoče pred menoj zatajevati.

Tudi k Kolerju sem šel. Njegova vrata so bila vedno zaprta.

V časopisih sem bral, da so Friesshardta iz psihijatrične klinike prepeljali v neko zdravilišče v gorah na prizadevanje "neke odlične dame" ki je že prej kazala veliko zanimanje do "bolnega pesnika" in je sedaj občutila "drago dolžnost", da olajša gorje njegovih zadnjih dni.

Sedaj tudi nisem vedel, kaj naj storim z denarjem, katerega mi je poslal Rihard iz Berlina, da olajšam Friesshardtovo bivanje na kliniki.

Posiljatev sem prejel na dan, ko je imela biti ponovljena Rihardova igra z novim koncem.

Tekom popoldneva sem moral iti na pot, ki me je vodila mimo Martinega stanovanja. Nisem imel namena, da bi šel kajlej. To skrivanje pred "dobrim tovarišem" me je užalilo. Toda, ko jo vidim stati pred odprtim oknom salona, so bili sklepi užaljenega srca takoj pozabljeni. Naglo stečem po stopnicah. "Obžalujem, gospod doktor, gospice ni doma!"

Tedaj pa mi šine kri v čelo.

— Lažete! — zavpijem nad starko ter grem proti vratom salona. Odprem ... in stojim pred Marto. Mirno me gleda z vročimi očmi, ki so mi pripovedovale o čutju in joku.

— Marta! — vzklidem.

— Več mi nimaš ničesar povedati kot samo to besedo? —

V grenkem nasmehu se ji zavijejo usta. — Zaradi te edine besede, ki stoji tudi v koledarju, si staro ženo zunaj zmerjal z lažnjivko? Ker ti je iz prijaznosti povedala majhno neresnico? Kajti naročila sem ji, da z menoj ni mogoče govoriti, z nikomur. Torej tudi ne s teboj!

— Oprosti, Marta. Gotovo te ne bi nadlegoval, ko bi mogel misliti, da ti je dobri prijatelj toliko let postal "nikdo!"

— Ti? Moj prijatelj? — Marta zmaje z glavo. — O prijateljstvu ne bova več govorila. To ni prijateljstvo, ako ni odkrito in resnično! — Njen glas se trese. — Boš že oprostil. Bolne matere ne smem več same pustiti. Pa tudi danes večer imam dovolj dla. Moram biti zbrana, ako hočem s svojo gledališko umetnostjo koristiti tvojemu prijatelju.

Predno sem se mogel izpregovoriti kako besedo, so se že za njo zaprla vrata.

Odidem.

Do večera sem letal kot norec po ulicah. Zaklel sem se, da ne maram Marto več videti, ne v življenju, ne na gledališkem odru. Toda, ko se je pričelo mračiti, me je proti moji volji vleklo v gledališče. Moje srce je viselo na verigi, ki ga je z zaničevanjem vlekla za seboj. Seveda za silo sem si mogel prigovarjati, da je zaradi Riharda moja dolžnost, da si ogledam njegovo igro.

Prvo dejanje se je pričelo, ko sem stopil v parket. In Marta že stoji na odru, lepa, iz oči ji sije sreča, ki jo mora pokazati občinstvu. In kako je igrala! V svoji igri sledi kretnjam in prednahanju, ki ga je vstvarila prvi večer. Toda vse je bilo poglobljeno in oživljeno v novi duši, prežeto ognja resnice. Kakšne besede ima za blaženost bodoče se ljubezni! Kako se zna tresti in vriskati v ljubimčevem objemu! In kako je to vplivalo: po vsem bleisku veselja to nasprotje — bojest razočaranja, uničenje strtega srca in gniljiv odmev njegove glasu! "Nikdar me ni ljubil!"

Burno ploskanje se dvigne, ko pade zastor. Tisoč in tisoč rok noče umolknuti. Vsi igralci se prikažejo in priklonijo. Samo Marta ni.

Kakor drugo, tako tretje dejanje. Od prizora do prizora je Marta prekosila sama sebe.

In med prizori živahno govorjenje po celem gledališču. Kronekova, naša Kronekova! To je šlo od ust do ust. Hvala je prekosila hvalo. Kot nocoj, tako velike in popoldne se niso videli. Šele danes so spoznali, kaj imajo v njej: igralka prve vrste, umetnica brez primere, gledališki zenij.

Velika napetost je govorila z obrazov, ko se dvigne zastor za zadnje dejanje.

— Vriskajoča sreča, ki sem jo vstvaril obema človekoma, je kot reka tekla iz moje pekoče duše! — Tako je rekel Rihard. In tako je učinkovalo to zadnje dejanje: kot kipeča žerjavica, ki je z ognjeno silo občutkov premagala vsako srce, očarala vsako uho.

In Marta?

Pokazala se mi je, kot je ne bi nikdar poznal. Z žejnimi očmi sem pil lepoto, ki jo je vstvarila, v svojo dušo. In strmel sem v njo kot v nepojmljivo čudo. Ona Marta, ki sem jo videl pred nekaj urami, s trudnimi potezami, z vročimi očmi, ki so mi govorile o tugi in solzah? In tukaj to cvetoče, v življenju kipeče bitje, ki je v opojnem veselju s srcem in rokami objemalo novo pridobljeno srečo. Žareče svetlikanje velikih, lepih oči, pred katerimi se umakne zemlja in se odpira nebo!

Zastor pade. Kot vihar zabuči ploskanje po gledališču. Iz hrupne množice se slišati sto in sfo glasov, ki kličejo Martino ime. In Marta se prikaže. Ne s ponosnim pogledom zmagovalke, temveč trudna in strta, z vsemi znamenji utrujenosti. Ko se komaj vidno zahvali za priznanje, se okoli njenih ustnic zavije tako žalosten in bolesten nasmeh, kot bi hotela vriskajoče občinstvo vprašati: "Ali veste, kaj sem morala trpeti, da sem vam mogla podariti tako veselje?"

Ali sem bil jaz edini, ki je razumel to nemo vprašanje? Da sem moral Marto videti tako, je presegalo moje moči. In ko so ljudje še vedno ploskali in kričali, sem vstal, da bi šel.

Tedaj pa zagledam ob ograji prve vrste vitko dekliško postavo, ki sem jo poznal. Luiza! Nisem se varal. Mladi gospod, ki ji je pomagal obleči plašč, je bil Egon.

Z veliko naglico se prerinem skozi gnečo in se postavim pred stopnice, ki vodijo v lože. Sto in sto ljudi gre mimo mene. Oba, ki sem ju iskal, ne prideta. Luiza in Egon sta že morala zapustiti gledališče.

(Dalje prihodnjič.)

STRAŠNA NOČ KRSTNE SLAVE

V severni vasi Virinu, ki leži kakih 15 km od Čuprije, se je že dolgo zasledovani razbojnik Miljutin Bogosavljevič pregasil s tremi krvavimi zločini, kakršnih ne pomni prebivalstvo, niti iz dobe strašnega razbojnika Babejiča. Vas in okolice so že mnogokrat obiskali razbojniki, a še nikdar se ni dogodilo, da bi se bili znašli nad ravnimi ljudmi in celo nad svojim najožjim sorodstvom. Hajduk Bogosavljevič pa je s svojimi tremi umori — ubil je svojo ženo in dva bratrance, — izzval strah in trepet vsega naselja. Najbolj pa seveda svojega sorodstva, ki ima v Virinu kakih 20 domov. Nihče si ne more razložiti zakaj je okrutnejši baš v noči, ko je rodbina — in tudi on sam — praznovala krstno slavo, izvršil tri umore. Vsi Bogosavljeviči so morali že mnogo pretrpeti zaradi zločinca, ki se je pojavil v njihovem rodbinskem krogu. Ko se je Miljutin pridružil razbojniku Draži Gligorijeviču, so orožniki mnogokrat preiskali vse hiše njegovih rojakov in vsak član rodbine je bil kolikor toliko sumljiv, da ima zveze z zločincem.

Bilo je že pozno zvečer in hiša Kojadina Bogosavljeviča, ki je slavil krstno slavo, je bila polna gostov. Med njimi sta se pojavila dva oborožena moža in prvi je zaklical prestrašeni družbi:

— Ali me poznate?

Nekateri so odgovorili, da ga poznajo, vsi pa so se stiskali v kote pred naperjenimi puškami. Hajduk Miljutin se je postavil pred bratrance in ga vprašal: "Ali vasa brata?"

— Sva, je odgovoril Kojadin.

— Nisva brata! je zavpil hajduk in v istem hipu je že ustrelil nesrečnega gospodarja. Njegov pajdaš pa je s strelom razbil višec svetiljko, v temi je padlo še nekaj strelav, potem pa sta razbojnika izginila. Z njima je bil baje še eden, ki je ves čas stal pred hišo na straži.

Besni hajduk Miljutin se je potem podal v vinarsko zadrujo, kjer je njegov drugi bratranec opravljal službo skladiščnika in čuvaja. Nesrečnega moža so zajeli pred poslopjem in takoj ustrelili.

Kakih 50 korakov od zadruge je hajdukova domača hiša, kjer je živel njegova žena Stanoja z 10 letnim sinom. Miljutin je sam stopil v izbo. Ženo je vprašal, če ima goste, in ko je odgovorila, da jih nima, jo je prijel za roko in potegnil iz sobe. Tedaj je stopil v sobo drugi razbojnik ter pridržal dečka, ki je hotel za materjo. Po vrsti so počili trije streli. Zadaj za hišo je razbojnik ubil svojo ženo.

Vse to se je zgodilo še prej ko v eni uri. Sredi so alarmirali vso vas, v kapelici pri šoli je nko začel zvoniti plat zvo- na, mnogo vaščanov je teklo proti Čupriji ter spotoma klical na pomoč prebivalce obcestnih hiš. V splošni zmedbi so razbojniki seveda pobegnili brez sledu. Orožniki so prišli v vas šele proti jutru in vsi Bogosavljeviči jih rotijo, naj ostanejo na straži, ker nihče ne ve, kdaj bo postal žrtev besnega zločinca.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

ARMADA NA KOLESIH

Novi načelnik ameriškega generalnega štaba, general Malin Craig, pravi, da bo v doglednem času vsa armada motorizirana. Veliki trucki, kakršne vidite spodaj in zgoraj na sliki, bodo prevažali topove in vojaštvo. V bodočih vojnah infanterija ne bo prišla dosti v poštev.

TRAGIČEN KONEC GLEDALIŠKE IGRE

V katoliškem domu v Bishofshofenu na Salzburškem so uprizorili ljudsko igro, v kateri zabode na koncu neki krmar glavnega junaka. Krmarja je igral kmetski sin Franc Meisel. Ko je izdrl nož, da zabode soigralca, nekega Ruperta Penna, mu je ostala zaščitna nožnica v žepu in jeklo je nesrečnemu igralcu zares prebodlo srce.

Ne Meisel, ne občinstvo nista sprva opazila usodne pomote. Pensov smrtni boj so marveč smatrali vsi za občudovanje vredno realistično igranje in dvignil se je velik aplavz. Šele ko je ostal po koncu dejanja Penn še vedno na tleh, so spoznali, kaj se je odigralo. Zdravnik je mogel ugotoviti samo še smrt. Meisel je izginil in boje se, da je v obupu izvršil samomor.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ROMANI

ANA KARENINA, roman spisal L. N. Tolstoj. Dva zvezka, trdo vezana, 1078 strani \$6.50
"Ana Karenina" tvori vrh Tolstojevega umetniškega dela in je eno najpomembnejših del svetovnega slovstva sploh. Knjigo bi moral čitati vsak Slovence.

RELIEFA KARİKATURA, spisal Andy Ter-novec 30
AKT ŠTV. 113. Spisal E. Gaboriau, 536 strani. Cena 75
To je roman tiste vrste, kjer se dejanje razpleta vsak hip v novo napetost, polno spleta in borenja. Tak roman ljubijo bralci, ki berejo knjige za zabavo in razvedrilo.

ANDREJ TERNOVČ, reliefna karikatura Spisal Iv. Albrecht, 56 strani 30
BEATIN DNEVNIK, spisala Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena 60
Poleg Pavline Pakove je Luiza Pesjakova takorekott edina ženska, ki se je s koncem prejšnjega stoletja udeleževala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čutečo žensko dušo.

BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski, 152 strani. Cena 60
Kratke povesti iz življenjskega pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romanopisca.

BELI MEČEN, roman, spisal Juš Kozak, 116 strani. Cena 40
Roman je izšel v zalogi Vodnikove družbe. Skrajno napeto dejanje se dogaja v Kamniških planinah. Kdor ljubi lov in planine, ga bo z napetostjo čital do konca.

BLAGAJNA VELIKEGA VOJVODE, roman spisal Frank Heller, 162 strani. Cena 60
Od začetka do konca napet roman, pol dejanja, spleta in najbolj čudnih razvojev. Že prve strani svoje čitatelja, in ga ne odloži prej, dokler ga ne prečita do konca.

BRATJE IN SESTRE V GOSPODU Spisal Cvetko Golar, 155 strani. Cena 75
Naš znan pisatelj je dal knjigi naslov "Sanje poletnega jutra". Nihče izmed naših pisateljev ne zna tako opisati življenja na kmetih kakor naš Cvetko Golar.

ČRNI PANTER, spisal Milan Pugač, 219 strani. Cena 80
Šopek povesti našega dolenskega pisatelja, ki se je razmeroma mlad poslovlil s tega sveta. Če kdo pozna Dolenjce in njihovo dušo, jih pozna Pugač. Njegove spise čita vsak z največjim užikom.

ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH, spisal Andrejko Joz. 92 strani. Cena 35
Pod psevdonomim "Andrejko Joz" se je skrivaj plodovit slovenski pisatelj, ki je znal spretno opisati življenje, ki ga je doživljal. Ob čitanju njegovih povesti se vsak nehoti spomni na staro domovino.

DALMATINSKE POVESTI, spisal Igo Kaš. 94 strani. Cena 35
To so povesti, vzete iz življenja naših Dalmatincev: kako se veselo in žalostno, kako rihljivo, ljubilo in snubilo. Resničen čar našega Juga veje iz njih.

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt, 112 strani. Cena 40
Concourtova dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značajev, živih neke- teri so mojstrsko podane in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo z njim.

DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes, 158 str. Cena 75
To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo obrantiti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrstvine svetovne literature.

DROBIŽ, spisal Franc Milčinski. — 130 strani. Cena 60
Naš najboljši humorist Milčinski je v tej knjigi zbral par svojih najboljših črtic, ob katerih se mora človek od srca nasmejati.

DVE SLIKI, spisal Kaver Meško, 103 strani. Cena 60
Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstrsko izvršeni, kot jih more izvršiti ednolone naš nečistočutski Meško.

FAROVŠKA KUJARICA, spisal J. Š. Baar, 207 strani. Cena 1.00
To je iz češčine prevedeno delo, ki bo zanimalo slehernega čitatelja. To je roman ženske, ki je skoro vse življenje žvela in gospodinjila v župnišču.

FILZOVSKA ZGODEBA, spisal Alojzij Jirasek, 182 strani. Cena 60
Kdor ne pozna dijaškega življenja, naj prečita ta roman. Ob čitanju se mu bo odprlo vsem nov svet, pol nesluhtnih dogodkov.

GLAD, spisal Knut Hamsun, 240 strani. Cena 30
Roman slavnega norveškega pisatelja je svojevredno velenje in odkriva čisto nove strani človeškega življenja.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIKOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJAVNILA ZA POTOVANJE

KALININ — 60 LETNIK

Predsednik osrednjega izvršnega odbora sovjetske Rusije Miha'il Ivanovič Kalinin je praznoval 60-letnico rojstva. Rojen je bil v vasi Verhnaja Troica v tverski guberniji. Že kot deček je bil izredno nadarjen, zato so ga poslali starši v Solo. Kot 14-letni deček je šel v Petrograd, kjer je dobil delo v velikih Putilovskih tvornicah. Vneto je izpolnjeval svojo izobrazbo, z vsem ognjem se je udeleževal delavskega pokreta in ko so ga pozneje zaprli, je v zaporu čital marksistično literaturo. Ob koncu preteklega stoletja se je seznanil z Leninom in se pridružil njegovi stranki. Ko je bila leta 1898 ustanovljena ruska socialno demokratska stranka, je bil Kalinin od začetka med njenimi voditelji. Pridružil se je definitivno delavskemu pokretu in delil usodo vseh vodilnih ruskih socialistov.

Po izbruhu vojne je bil zopet aretiran, a ko so ga izpustili, se je vrnil k svojemu političnemu delu in s prijatelji je pripravil oktobersko revolucijo. V njegovem stanovanju je imel Lenin zaupne sestanke s svojimi sodelavci. Po 7. oktobru l. 1917, ko so prišli na krmilo boljševiki, je stopil Kalinin na čelo uprave Petrograda. Na Leninov predlog je bil pozneje izvoljen za predsednika osrednjega izvršnega odbora (VCIK) Sovjetske zveze in v tej funkciji, ki odgovarja položaju prezidenta republike, ga vidimo še zdaj.

14. decembra:
Washington v Havre
Lafayette v Havre
Aquitania v Cherbourg
Europa v Bremen
Rex v Genoa

28. decembra:
Conte di Savoia v Genoa

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno da kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z čebelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laundin

COLORADO:
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffio
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil, J. Lukanich
Olcero, J. Fabian (Chicago, Olcero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich, Joseph Frevat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Jote Zelenc

KANSAS:
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND:
Kittzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, J. Černe (za Penna. W. Va. in Md.)

MICHIGAN:
Detroit, Frank Stular
MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goude
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Poyke
Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Kassa

OHIO:
Barberton, Frank Trohe
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Klinger, Jacob Resnik, John Slapo
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Wavle

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, Anton Jerina
Conemaugh, J. Bresovec
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polanec
Krayn, Ant. Tauler

UPPER MERION, Frank Balloch
Manor, Frank Demahar
Midway, John Žnet
Pittsburgh, J. Pogacar
Presto, F. B. Demahar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Alia, Frank Šeb
Sheboygan, Joseph Kakei

WYOMING:
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Jos. Rolich

Vsak zastopnik ima potrdilo za svojo karto, katero je prejeli. Zastopnik, s katero tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"